

Brüssel, 4.5.2016
COM(2016) 279 final

2016/0141 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud

(Türgi)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

16. detsembril 2013 alustasid Euroopa Liit (EL) ja Türgi, paralleelselt ELi ja Türgi vahelise tagasivõtulepingu allakirjutamisega viisanõude kaotamise dialoogi. Viisanõude kaotamise dialoog põhineb dokumendil „Tegevuskava Türgiga viisavabaduse kehtestamiseks“ (edaspidi „tegevuskava“), milles kehtestatakse tingimused, mida Türgi peab täitma, et Euroopa Parlament ja nõukogu saaksid muuta määrust (EÜ) nr 539/2001¹, millega võimaldataks ELi normidele vastavate biomeetriliste passidega Türgi kodanikel liikmesriike lühikest aega (st 90 päeva mis tahes 180päevase ajavahemiku jooksul) ilma viisata külastada. Tegevuskavas esitatud 72 nõuet on jagatud viide temaatilisse rühma: dokumentide turvalisus; rände haldamine; avalik kord ja julgeolek; põhiõigused ja ebaseaduslike rändajate tagasivõtmine.

20. oktoobril 2014 võttis komisjon vastu *esimese aruande Türgi edusammude kohta viisanõude kaotamise tegevuskava tingimuste täitmisel*² (edaspidi „esimene aruanne“). Selles hinnati iga nõude täitmist ja esitati soovitusel täiendavate edusammude tegemiseks kõikides valdkondades.

ELi ja Türgi tippkohtumisel 29. novembril 2015 väljendas Türgi oma tahet kiirendada tegevuskava täitmist, nähes muu hulgas ette kõigi ELi ja Türgi vahelise tagasivõtulepingu sätete kohaldamise eesmärgiga saavutada viisanõude kaotamine oktoobriks 2016³. Euroopa Liit tundis selle pühendumuse üle heameelt.

4. märtsil 2016 võttis komisjon vastu *teise aruande Türgi edusammude kohta viisanõude kaotamise tegevuskava tingimuste täitmisel*⁴ (edaspidi „teine aruanne“), milles hinnatakse Türgi edusamme tegevuskava nõuete rakendamisel. Selles järeldati, et Türgi ametiasutused on pärast ELi ja Türgi tippkohtumist 29. novembril 2015 suurendanud jõupingutusi tegevuskava rakendamiseks. Selles soovitatakse Türgile meetmeid edasiste edusammude saavutamiseks tegevuskava kõigi nõuete täitmisel ja innustatakse Türgi ametiasutusi reformiprotsessi veelgi kiirendama, lahendades kiires korras aruandes välja toodud probleemid. Aruandes korrati üle valdkonnad, kus Türgi on nõuded täitnud, ja nimetati meetmed, mida Türgi peaks võtma tegevuskava kõigi nõuete täitmiseks.

7. ja 18. märtsil 2016 toimus ELi kõikide riikide riigipeade või valitsusjuhtide ja Türgi kohtumine. Viimane kohtumine lõppes ELi ja Türgi avaldusega⁵, kus on öeldud, et „viisanõude kaotamise tegevuskava rakendamist kiirendatakse kõigi osalevate liikmesriikide puhul, et kaotada Türgi kodanikele kehtivad viisanõuded hiljemalt 2016. aasta juuni lõpuks, tingimusel et on järgitud kõiki kriteeriumeid. Selle saavutamiseks võtab Türgi seni täitmata nõuete täitmiseks vajalikud meetmed, et võimaldada komisjonil teha pärast nõutavat kriteeriumite põhjal läbiviidavat nõuete järgimise hindamist aprilli lõpuks vastav ettepanek, millele tuginedes saavad Euroopa Parlament ja nõukogu teha lõpliku otsuse“.

¹ Nõukogu 15. märtsi 2001. aasta määrus (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (EÜT L 81, 21.3.2001, lk 1).

² KOM(2014) 646 (lõplik).

³ ELi riigipeade ja valitsusjuhtide kohtumisel Türgiga vastu võetud avaldus: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/11/29-eu-turkey-meeting-statement/>

⁴ KOM(2016) 140 (lõplik).

⁵ ELi riigipeade ja valitsusjuhtide kohtumisel Türgiga vastu võetud avaldus: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/18-eu-turkey-statement/>

Kolmandas aruandes Türgi edusammude kohta viisanõude kaotamise tegevuskava täitmisel⁶, mis esitati ettepanekuga samaaegselt, märgib komisjon, et Türgi pühendumus ja sihikindel tegutsemine pärast ELi-Türgi tippkohtumist 29. novembril 2015 näitab, et Türgi ametiasutused on viimastel kuudel veelgi tõhustanud jõupingutusi selle tingimuse täitmiseks. Komisjon tunnustab Türgi ametiasutuste siiani tehtud märkimisväärseid edusamme ja julgustab neid oma jõupingutusi veelgi suurendama, et täita kõik tingimused, mis on vajalikud viisanõude kaotamiseks juuni lõpus.

Nagu aruandes märgitud, ei ole Türgi ametivõimud siiani siiski suutnud seda ambitsioonikat eesmärki täita, kuna 7 nõuet 72 nõudest on veel täitmata. Mõned neist nõuetest on eriti olulised.

Neist seitsmest täitmata nõudest kahe rakendamine nõuab praktiliste ja menetluslike küsimuste tõttu pikemat rakendamise ajakava ning see on muutnud võimatuks nende täieliku täitmise käesoleva ettepaneku esitamise ajaks. See puudutab kahte nõuet:

- olemasolevate biomeetriliste passide ajakohastamine, et võtta kasutusele ELi kõige viimaste nõuetega kooskõlas olevad turvaelemendid;
- rakendada täielikult ELi ja Türgi vahelise tagasivõtulepingu sätteid, sealhulgas need, mis käsitlevad kolmandate riikide kodanike tagasivõtmist.

Nagu aruandes märgitud, on komisjon ja Türgi ametiasutused kokku leppinud praktilistes lahendustes, kuidas neid nõudeid kohaldada enne, kui need täielikult täidetakse.

Komisjon kutsub Türgi ametiasutusi võtma kiiresti meetmeid, mis on vajalikud tegevuskavas esitatud täitmata nõuete täitmiseks, täpsemalt:

- meetmed, et hoida ära tegevuskavas osutatud korruptsiooni, st tagada Euroopa Nõukogu riikide korruptsioonivastase ühenduse (GRECO) soovitude tõhus täitmine;
- viia isikuandmete kaitset käsitlevad õigusnormid kooskõlla ELi nõuetega ja tagada eeskätt see, et andmekaitseasutustel on võimalik tegutseda sõltumatult ja et õiguskaitseorganite tegevust reguleerivad õigusaktid;
- pidada läbirääkimisi operatiivkoostööd käsitleva kokkuleppe sõlmimiseks Europoliga. See sõltub ka eespool osutatud muudatustest isikuandmete kaitset käsitlevates õigusnormides;
- tõhus õigusalane koostöö kriminaalasjades kõigi liikmesriikidega;
- terrorismi puudutavate õigusaktide ja tavade läbivaatamine Euroopa nõuete alusel, viies eeskätt terrorismi mõiste kooskõlla raamotsuses 2002/475/JSK (muudetud) kasutatud definitsiooniga, et piirata selle mõiste ulatust, ja kehtestades proportsionaalsuse kriteeriumi.

Eeldades, et Türgi ametiasutused täidavad kiiremas korras ja 18. märtsil 2016 võetud kohustusi järgides need tegevuskavas ette nähtud nõuded, mis on veel täitmata, on komisjon otsustanud esitada ettepaneku muuta määrust (EÜ) nr 539/2001, et kaotada viisanõue nende Türgi kodanike suhtes, kellel on ELi nõuetele vastav biomeetriline pass.

Selleks et abistada kaasseadusandjaid otsuste tegemisel, jätkab komisjon järelevalvet Türgi ametiasutuste tegevuse üle tegevuskavas ette nähtud ja veel täitmata nõuete täitmisel.

Kui ettepanek esitatakse mai alguses, jääb selle liikmesriikide parlamentidele esitamise ja juuni lõpuks vastuvõtmise vahele kaheksa nädalat, nagu on märgitud ELi ja Türgi 18. märtsi 2016. aasta avalduses ning mis on kooskõlas aluslepingutele lisatud protokoll nr 1 (riikide

⁶ COM(2016) 278 final.

parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus) artikliga 4. Nii tagab ettepanek selle, et riigipeade ja valitsusjuhtide poolt 18. märtsil tehtud ELi ja Türgi avalduse keskmeks olnud küsimus saab lahendatud.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas kehtivate sätetega**

Nõukogu määruses (EÜ) nr 539/2001 on loetletud kolmandad riigid, kelle kodanikel peab liikmesriikide välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud. Määrust (EÜ) nr 539/2001 kohaldavad kõik liikmesriigid peale Iirimaa ja Ühendkuningriigi ning Island, Liechtenstein, Norra ja Šveits. Määrus kuulub ELi ühisesse viisapoliitikasse ja reguleerib lühiajalist, kuni 90-päevast viibimist mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul.

Türgi on praegu kantud määruse (EÜ) nr 539/2001 I lissasse, s.t nende riikide hulka, kelle kodanikelt nõutakse ELi liikmesriikide territooriumile reisimiseks viisat.

Määrust (EÜ) nr 539/2001 muudeti viimati määrusega (EL) nr 259/2014,⁷ et kanda Moldova pärast viisanõude kaotamise tegevuskava täitmist nende riikide nimekirja, kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud, ja määrusega (EL) nr 509/2014,⁸ millega viis Kariibi mere⁹ ja üksteist Vaikse ookeani piirkonna riiki¹⁰ ning Colombia, Peruu ja Araabia Ühendemiraadid vabastati viisanõude kohaldamist käsitlevate nimekirjade korrapärase läbivaatamise tulemusel viisanõudest tingimusel, et sõlmitakse ELi ja asjaomaste kolmandate riikide vahelised viisavabaduslepingud. Komisjon esitas 9. märtsil 2016 ja 20. aprillil 2016 ettepanekud muuta määrust (EÜ) nr 539/2001 ning kanda Gruusia¹¹ ja Ukraina¹², pärast seda, kui nad olid oma viisavabaduse tegevuskava edukalt rakendanud, nende riikide nimekirja, kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud

Kolmandad riigid, kelle kodanikelt nõutakse viisat, ja kolmandad riigid, kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud, määratakse kindlaks igat riiki eraldi analüüsidest vastavalt kriteeriumitele, mis on kindlaks määratud määruse (EÜ) nr 539/2001 artiklis -1 (mis lisati määrusega (EL) nr 509/2014). Need kriteeriumid on seotud „ebaseadusliku sisserände, avaliku korra ja julgeoleku, majandusliku kasu, eelkõige turismi ja väliskaubanduse aspektist, ning liidu ja asjaomaste kolmandate riikide välissuhetega, arvestades eelkõige inimõigusi ja põhivabadusi, samuti piirkondlikku ühtekuuluvust ja vastastikkuse põhimõtet.“¹³ Erilist tähelepanu tuleks pöörata asjaomaste kolmandate riikide välja antud reisidokumentide turvalisusele.

Mis puutub vastastikkuse põhimõttesse, siis võttis Türgi valitsus 2. mail 2016 vastu dekreetseaduse, mille kohaselt võivad kõik liikmesriikide kodanikud Türgisse ilma viisata siseneda alates kuupäevast, mil kaotatakse viisanõue Türgi kodanike suhtes.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 259/2014, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (ELT L 105, 8.4.2014, lk 9).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 509/2014, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (ELT L 149, 8.4.2014, lk 67).

⁹ Dominica, Grenada, Saint Lucia, Saint Vincent ja Grenadiinid, Trinidad ja Tobago.

¹⁰ Kiribati, Marshalli Saared, Mikroneesia, Nauru, Palau, Samoa, Saalomoni Saared, Ida-Timor, Tonga, Tuvalu, Vanuatu.

¹¹ COM(2016) 142 final.

¹² COM(2016) 236 final.

¹³ Nõukogu 15. märtsi 2001. aasta määrus (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud.

- **Kooskõla Euroopa Liidu muude poliitikavaldkondadega**

6. aprillil 2016 esitas komisjon ettepaneku luua Schengeni ala välispiiride tugevdamiseks ELi riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem (EES)¹⁴. Selle ettepaneku peamised eesmärgid on parandada kolmandate riikide kodanike kontrolli piiril ning tagada lubatud kauemaks riiki jäänud isikute süstemaatiline ja usaldusväärne kindlakstegemine. Tulevane EES on seega oluline tegur kolmandate riikide kodanike Schengeni ala viisavabaduse seadusliku kasutamise tagamises ja riikidest, kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud, lähtuva ebaseadusliku rände ärahoidmises.

Peale selle teatas komisjon teatises,¹⁵ et kavatseb hinnata vajadust luua ELi reisisüsteemi ja reisiloo süsteem (ETIAS), selle rakendatavust ja proportsionaalsust. Komisjon on kohustunud uurima juba 2016. aastal, kas selline viisavabaduse saanud riikidest pärit kodanike täiendav kontrollikiht on rakendatav ja proportsionaalne, ning kas see aitab tegelikult tugevdada Schengeni ala julgeolekut.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Kuna ettepanekuga muudetakse ELi ühist viisapoliitikat, on ettepaneku õiguslik alus Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 77 lõike 2 punkt a. Kavandatav määrus kujutab endast Schengeni *acquis*’ sätete edasiarendamist.

- **Subsidiaarsus, proportsionaalsus ja vahendi valik**

Määrus (EÜ) nr 539/2001 on ELi õigusakt ja seda saab muuta vaid samaväärse õigusaktiga. Liikmesriigid ei saa poliitika eesmärgi saavutamiseks tegutseda üksikult. Muid võimalusi (peale seadusandlike) poliitilise eesmärgi saavutamiseks ei ole.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Toimunud on regulaarsed diskussioonid liikmesriikidega justiits- ja siseküsimuste nõukogus, COREPERIS, nõukogu laienemise töörühmas (COELA), kohtumised liikmesriikide justiits- ja siseküsimuste nõunikega ning mitu ülevaadet Euroopa Parlamendile viisanõude kaotamise dialoogi seisust – täiskogul ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonis (LIBE).

- **Ekspertarvamuste kogumine ja kasutamine**

Komisjon on kogunud põhjalikke andmeid selle kohta, kuidas Türgi täidab kõiki tegevuskava nõudeid. Viisanõude kaotamise dialoogis Türgiga ja eriti arvestades aruannete koostamist, on komisjoni talituste, Euroopa välisteenistuse, ELi liikmesriikide ja asjaomaste ELi asutuste (Frontex, Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet, Europol, Eurojust) eksperdid analüüsinud Türgi õigusakte viisanõude kaotamise dialoogiga hõlmatud valdkondades, samuti nende

¹⁴ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem (EES) Euroopa Liidu liikmesriikide välispiire ületavate kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise, riigist lahkumise ja sisenemiskeelu andmete registreerimiseks, määratakse kindlaks EESi juurdepääsutingimused õiguskaitse otstarbel, COM(2016) 194 final.

¹⁵ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule piirivalve ja julgeoleku tugevamate ja arukamate infosüsteemide kohta, COM(2016) 205 final.

aktide praktilist rakendamist. Toimunud on mitu tehnilist arutelu ja külastust kohapeal, Türgi ametiasutuste ja ekspertide toel on kogutud ulatuslik dokumentatsioon.

- **Mõjuhindang**

4. märtsil 2016 avaldatud komisjoni teisele aruandele oli lisatud komisjoni talituste töödokument,¹⁶ milles hinnatakse – toetudes EUROSTATi statistilisele teabele, asjaomaste ELi asutuste kaastööle ja täheldatud trendidele – Türgi suhtes viisanõude kaotamise võimalikku mõju rändeolukorrale Euroopa Liidus.

Käesoleva ettepanekuga ühel ja samal ajal avaldatud kolmandale aruandele on lisatud komisjoni talituste töödokument,¹⁷ milles on esitatud kõigi nõuete täitmise seis. Nimetatud dokumendis hinnatakse ka Türgi suhtes viisanõude kaotamise võimalikku mõju julgeolekuolukorrale Euroopa Liidus.

Täiendavat mõjuhindangut ei ole vaja.

- **Põhiõigused**

Käesolev ettepanek ei kahjusta põhiõiguste kaitset Euroopa Liidus. Tegevuskava nõuete täitmine aitab parandada inimõiguste kaitset Türgis.

4. MÕJU EELARVELE

Puudub

5. MUUD KÜSIMUSED

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Muudetud määrust kohaldatakse alates selle jõustumisest ning liikmesriigid hakkavad seda kohe rakendatama. Rakenduskava järgi puudub vajadus.

Komisjon jätkab olemasolevate assotsieerimisstruktuuride ja dialoogi ning vajaduse korral eriotstarbeliste järelkontrolli mehhanismide kaudu aktiivset järelevalvet selle üle, kas Türgi rakendab endiselt kõiki tegevuskava viie teemarühma kohaseid kriteeriume.

Ka pärast viisavabaduse kehtestamist Türgiga kontrollib komisjon ELi ja Türgi tagasivõtmise ühiskomitee regulaarsete kohtumiste kaudu edaspidi eelkõige seda, kuidas Türgi rakendab ELi ja Türgi tagasivõtmislepingu sätteid. Kõnealuste sätete järgimine kõikide ELi liikmesriikide suhtes on üks viisavabaduse saamise põhitingimus.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Määrust (EÜ) nr 539/2001 muudetakse ja Türgi kantakse I lisast (nimekiri riikidest, kelle kodanikelt nõutakse liikmesriikide välispiiride ületamisel viisat) II lissasse (nimekiri riikidest, kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud). Vastavalt tegevuskavale lisatakse joonealune märkus, milles täpsustatakse, et viisanõudest vabastatakse sellise biomeetrilise passi omanikud, mis on välja antud kooskõlas nõukogu määruse (EÜ) nr 2252/2004 normidega, eelkõige sellise passi omanikud, kelle sõrmejäljed on krüpteeritud täiendava juurdepääsukontrolli (SAC) süsteemis.

Türgi on teatanud komisjonile, et viib kõik ELi normidele täielikult vastavate biomeetriliste passide väljaandmiseks vajalikud reformid ellu 2016. aasta lõpuks. Samal ajal tagab Türgi

¹⁶ Komisjoni talituste töödokument (2016) 97 final.

¹⁷ Komisjoni talituste töödokument (2016) 161 final.

juba juuni alguseks, et kõik väljaantavad passid sisaldavad omaniku fotot ja sõrmejälgi kiibil ning on igati vastavuses Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) normidega. Sellistes passides sisalduvad sõrmejäljed on kaitstud laiendatud juurdepääsukontrolli (EAC) süsteemi krüpteeringuga. Seepärast kehtib viisavabadus erandkorras ka viimati nimetatud passide omanikele, tingimusel et pass on välja antud ajavahemikus 1. juunist kuni 31. detsembrini 2016. Viisavabastus kehtib kuni 31. detsembrini 2017. Enne viisavabaduse kehtestamist peaks Türgi andma kõikidele liikmesriikidele sertifikaadid, mis võimaldavad autentida ja lugeda Türgi passide kiibile salvestatud teavet.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud

(Türgi)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 77 lõike 2 punkti a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu määruses (EÜ) nr 539/2001¹⁸ on loetletud kolmandad riigid, kelle kodanikel peab liikmesriikide välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud. I ja II lisas esitatud kolmandate riikide nimekirjad peaksid praegu ja edaspidi vastama selles määruses sätestatud kriteeriumidele. Kolmandad riigid, kelle puhul on olukord seoses kõnealuste kriteeriumidega muutunud, tuleks vajaduse korral kanda ühest lisast teise.
- (2) Kriteeriumid, mille alusel tuleks juhtumipõhiselt kindlaks määrata need kolmandad riigid, kelle kodanikelt nõutakse viisat, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud, on sätestatud määruse (EÜ) nr 539/2001 artiklis -1. Need kriteeriumid on seotud ebaseadusliku sisserände, avaliku korra ja julgeolekuga, majandusliku kasuga, seda eelkõige turismi ja väliskaubanduse aspektist, ning liidu ja asjaomaste kolmandate riikide välissuhetega, arvestades eelkõige inimõigusi ja põhivabadusi, samuti piirkondlikku ühtekuuluvust ja vastastikkuse põhimõtet.
- (3) Pärast ELi ja Türgi tippkohtumisi 29. novembril 2015 ja 18. märtsil 2016 lepiti kokku, et viisanõude kaotamise tegevuskava, mille komisjon esitas Türgi valitsusele 16. detsembril 2013, rakendatakse kiiremini kõigi osalevate liikmesriikide suhtes, et kaotada Türgi kodanike suhtes kehtiv viisanõue hiljemalt 2016. aasta juuni lõpuks.
- (4) Türgi suhtes viisanõude kaotamine on ELi ja Türgi poolt 18. märtsil 2016 esitatud avalduse üks põhikomponent. Avalduses märgitakse, et Türgi kodanike suhtes kehtiv viisanõue tuleks kaotada hiljemalt 2016. aasta juuni lõpuks. Kui ettepanek kaotada viisanõue esitatakse mai alguses, jääb kuni selle vastuvõtmiseni juuni lõpus riikide parlamentidele aega kaheksa nädalat, nagu on ette nähtud aluslepingutele lisatud protokolli nr 1 (riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus) artikliga 4.

¹⁸ Nõukogu 15. märtsi 2001. aasta määrus (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (EÜT L 81, 21.3.2001, lk 1).

- (5) [Türgi on täitnud viisanõude kaotamise tegevuskava nõuded. Sellest hinnangust tulenevalt ja kõiki määruse (EÜ) nr 539/2001 artiklis -1 loetletud kriteeriume arvesse võttes on asjakohane vabastada Türgi kodanikud liikmesriikide territooriumile reisisid viisanõudest.]
- (6) Seega tuleks Türgi kanda määruse (EÜ) nr 539/2001 I lisast II lisasse.
- (7) Viisanõudest vabastus sõltub viisanõude kaotamise tegevuskava nõuete ning ELi ja Türgi poolt 18. märtsil 2016 esitatud avalduse jätkuvast rakendamisest. Komisjon jälgib hoolikalt kõnealuste nõuete ja avalduse täitmist. Vastavalt määruse (EÜ) nr 539/2001 (muudetud määrusega xxx) artiklis 1a sätestatud peatamiskorrale võib EL viisanõudest vabastamise peatada, kui kõnealuses määruses esitatud tingimused on täidetud.
- (8) Viisanõudest tuleks vabastada üksnes sellise biomeetrilise passi omanikud, mis on välja antud kooskõlas nõukogu määruse (EÜ) nr 2252/2004¹⁹ normidega. Erandkorras tuleks viisanõudest vabastada ka sellise biomeetrilise passi omanikud, mis sisaldab passiomaniku sõrmejälgi ja on kooskõlas Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) normidega välja antud ajavahemikus 1. juunist kuni 31. detsembrini 2016. Viisavabastus kehtib kuni 31. detsembrini 2017.
- (9) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist, milles Ühendkuningriik ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2000/365/EÜ²⁰. Seetõttu ei osale Ühendkuningriik käesoleva määruse vastuvõtmisel ja see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (10) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2002/192/EÜ²¹. Seetõttu ei osale Iirimaa käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (11) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu (viimase kahe riigi osalemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises) tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ²² artikli 1 punktis B osutatud valdkonda.
- (12) Šveitsi puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) tähenduses, mis kuuluvad nõukogu

¹⁹ Nõukogu 13. detsembri 2004. aasta määrus (EÜ) nr 2252/2004 liikmesriikide poolt väljastatud passide ja reisidokumentide turvaelementide ja biomeetria standardite kohta (ELT L 385, 29.12.2004, lk 1).

²⁰ Nõukogu 29. mai 2000. aasta otsus 2000/365/EÜ Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes (EÜT L 131, 1.6.2000, lk 43).

²¹ Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20).

²² Nõukogu 17. mai 1999. aasta otsus 1999/437/EÜ Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31).

otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis B osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes otsuse 2008/146/EÜ²³ artikliga 3.

- (13) Liechtensteini puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahel allakirjutatud protokoll (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis B osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2011/350/EL²⁴ artikliga 3,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 539/2001 muudetakse järgmiselt:

- a) Türgi kustutatakse I lisa 1. osast (RIIGID);
- b) II lisa 1. ossa (RIIGID) lisatakse järgmine tekst:
„Türgi“

* Viisanõudest vabastatakse üksnes sellise biomeetrilise passi omanikud, mis on välja antud kooskõlas nõukogu 13. detsembri 2004. aasta määrusega (EÜ) nr 2252/2004 liikmesriikide poolt väljastatud passide ja reisidokumentide turvaelementide ja biomeetria standardite kohta (ELT L 385, 29.12.2004, lk 1). Erandkorras vabastatakse viisanõudest ka sellise biomeetrilise passi omanikud, mis sisaldab passiomaniku sõrmejälgi ja on kooskõlas Rahvusvahelise Tsiivilnõukogu Organisatsiooni (ICAO) normidega välja antud enne 31. detsembrist 2016. Viisavabastus kehtib kuni 31. detsembrini 2017.“

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja aluslepingute kohaselt liikmesriikides vahetult kohaldatav.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

²³ Nõukogu 28. jaanuari 2008. aasta otsus 2008/146/EÜ sõlmida Euroopa Ühenduse nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008, lk 1).

²⁴ Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta otsus 2011/350/EL Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokoll (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, seoses sisepiiridel piirikontrolli kaotamise ja isikute liikumisega (ELT L 160, 18.6.2011, lk 19).